

*Svenska
hörselbundet rf*

Handlingsprogram 2008-2010

**Förbunds kongressen
i Karleby 14-16.9.2007**

Utgiven av Svenska hörselbundet rf
Kajsaniemigatan 3 B 13
00100 Helsingfors

Helsingfors 2007

Innehåll

Förord.....	1
Svenska hörsselförbundet rf.....	2
Svenska hörsselförbundets värdegrund.....	3
Organisation.....	4
Frivilligverksamhet.....	4
Medlemsvärvning.....	4
Påverkan och intressebevakning.....	6
Samarbete.....	6
Attityd.....	6
Information och synlighet.....	8
Tillgänglighet och delaktighet.....	10
Livsskeden.....	12
Barn och ungdom.....	12
Arbetsliv.....	12
Äldre.....	12
Sammanställning av målen 2010.....	14
Handlingsprogram 2008-2010.....	17

Förord

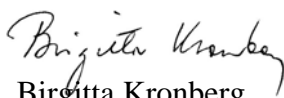
Hörselskada är idag så vanligt att det enligt Världshälsoorganisationen, WHO, utgör ett av de största folkhälsoproblemen. I Finland utgör de svenskspråkiga en minoritet och vi finlandssvenskar är enligt statistikcentralen 289 704 personer vilket utgör 5,49 % av totala folkmängden. Enligt Social- och hälsovårdsministeriets arbetsgrupp som år 2004 utredde köhanteringen och rätten att få vård, har 15% av den vuxna befolkningen en hörselskada av något slag. Det finns till och med forskning enligt vilken procenten är högre, 18-20 %. Utgår man från 15 % kan man räkna med att det finns 43 456 finlandssvenskar som har problem med hörseln. Att vara finlandssvensk och hörselskadad, det är att vara en minoritet i minoriteten.

Svenska hörsselförbundet rf har gått in i en ny era med ett nytt namn, en ny organisationsmodell samt en ny logo. Förbundets första förbundskongress arrangerades 14-16 september 2007. Varje år samlas man till ett förbundsmöte och vart tredje år till förbundskongress där riktlinjerna för en treårsperiod görs upp till ett handlingsprogram. I verksamheten är det viktigt att arbeta mot samma mål. Förbundets värdegrund, ett verktyg som genomsyrar verksamheten och sammanfattades på den första förbundskongressen. Värdegrunden ger en tydligare bild av förbundets avsikter och därigenom skänker förtroende för verksamheten.

Begreppet hörselskadad använder vi för hela den heterogena gruppen; hörselskadade personer med eller utan hörapparat, personer med tinnitus, personer med Ménières sjukdom, ljudöverkänsliga samt vuxendöva, ofta med kokleaimplantat. En stor uppgift för förbundet är att göra oss hörselskadade mera synliga, på svenska, för att flere skall veta vem vi är och vad vi står för. Svenska hörsselförbundet rf kräver tillgänglighet och delaktighet i samhället även för hörselskadade. Handlingsprogrammet 2008-2010 anger delmål på vägen dit. Konkreta mål anges och vissa frågor prioriteras eftersom handlingsprogrammet är tidsbegränsat. Handlingsprogrammet skall vara till hjälp för hela organisationen när de årliga verksamhetsplanerna uppgörs.

Förbundet står inför nya utmaningar. Låt oss tillsammans både synas och höras för att alla hörselskadade skall få en bättre livskvalité och tillvaro.

Pargas i september 2007

Birgitta Kronberg
Förbundsordförande

Svenska hörsselförbundet rf är en intresseorganisation för personer med hörselskada. Förbundet arbetar för att skapa ett bättre samhälle för personer med nedsatt hörsel, tinnitus, Ménières sjukdom, ljudöverkänslighet samt vuxendöva och kokleaimplantat användare. Förbundet arbetar också för att stödja anhöriga och idkar förebyggande verksamhet.

Svenska hörsselförbundet rf arrangerar informations-, rekreations- och anpassnings- och habiliteringsverksamhet samt har utvecklingsprojekt. Dessutom ger förbundet ut tidskriften Vi hör. En av förbundets uppgifter är att sprida information och kunskap om hörselskadades behov, speciellt om personer med svenska som modersmål. Information sprids till beslutsfattare och tjänstemän inom olika instanser som hörselskadade kommer i kontakt med, samt till hörselskadade. För att kunna bedriva sin verksamhet är förbundet i behov av understöd och frivilliga bidrag.

Svenska hörsselförbundet rf är en takorganisation för svenskspråkiga lokalföreningar som vid utgången av år 2006 hade sammanlagt 2 235 medlemmar. Organisationen är partipolitiskt obunden. Det högsta beslutande organet är förbundskongressen som medlemmarna samlas till vart tredje år. Förbundsstyrelsen, som väljs på kongressen, leder förbundets löpande arbete under en treårsperiod tillsammans med förbundets anställda.

Förbundet har utvecklats kraftigt under de senaste åren, antalet anställda har ökat från två till fem; verksamhetsledare, kanslissekreterare, kurssekreterare och två projektanställda.

Svenska hörsselförbundet rf:s värdegrund

- Vi tror på värdet att förmedla kunskap som är baserad på fakta
- Vi tror på värdet av att förena personer som har svårigheter med hörseln
- Vi tror på värdet av att förstå möjligheterna i ett handikapp

Vi tror på värdet att förmedla kunskap som är baserad på fakta

Svenska hörsselförbundet rf är en landsomfattande intresseorganisation som bedriver påverkningsarbete samt sprider kunskap om hörselskadades behov och om hörselhandikapp, också i förebyggande syfte. Genom synlighet sprids information om frågor som är relaterade till hörseln.

Vi tror på värdet av att förena personer som har svårigheter med hörseln

Svenska hörsselförbundet rf förener finlandssvenska hörselskadade, stärker vi-känslan och stöder frivilligverksamhet samt arbetar för fungerande kommunikation. Social samvaro ger bättre självkänsla.

Vi tror på värdet av att förstå möjligheterna i ett handikapp

Svenska hörsselförbundet rf arbetar för ett tillgängligt samhälle där alla är delaktiga och jämlika. Hörselskadade får positiva erfarenheter och upptäcker nya möjligheter.

Organisation

Utarbetningen av ansvarsfördelningen inom organisationen fortsätter. Speciellt utvecklande av intressegrupper så att de har ett fungerande arbetssätt.

Förbundet utvecklar aktivt verksamheten och i dagens samhälle är information i alla former av stor vikt (se information), för detta krävs en informatör. En viktig uppgift är att berätta för andra vad som är karaktäristiskt för hörselskadade och få samhället att uppmärksamma och acceptera detta. Projektarbete möjliggör utvecklandet av nya verksamhetsformer.

Hörselskadade behöver habilitering så tidigt som möjligt för att få rätt förutsättningar för en vardag med fungerade kommunikation. Förbundets anpassningskurser har en central roll.

Frivilligverksamhet

Föreningarna är den grund som all verksamhet i förbundet bygger på. Medlemsföreningarna är därför en mötesplats för hörselskadade och deras anhöriga, en plats där hörselskadade kan få råd och stöd.

Gemenskapen är av stor vikt för samhörigheten och stärkandet av självförtroendet. Förbundet undersöker nya mötesformer inom organisationen, både föreningsaktiviteter och aktiviteter som förbundet arrangerar.

Inom förbundets verksamhet har frivilligverksamheten en central roll som ett komplement till den offentliga sektorn. Frivilligverksamheten ska få människor att hjälpa varandra samt stödja medborgare och familjer. Det går att förebygga ensamhet och den frivilliga verksamheten ska vara trevlig och uppskattad. Frivilligarbete förutsätter organisering, rekrytering och utbildning av frivilligarbetare samt omsorg om frivilligarbetarnas hälsa, ork och motivation. Hörselrådgivning (handledarverksamheten) är en verksamhet som är beroende av projektbidrag och föreningarnas egen aktivitet. Det krävs en stabil ekonomi för fortlöpande verksamhet och för att förbundet ska ha möjlighet utveckla verksamheten och att förse hörselrådgivarna med aktuellt material.

Medlemsvärvning

Förbundets medlemsföreningar hade tillsammans vid utgången av år 2006 sammanlagt 2 236 medlemmar. Hörselskadade är dock mycket flera, cirka 40 000 finlandssvenska personer. De nuvarande medlemmarna är i nyckelställning i medlemsvärvningen.

En ökning av antalet medlemmar kräver insatser av alla. Eftersom medlemmarnas medelålder är rätt hög betyder det att föreningarna också har ett bortfall av medlemmar varje år. Antalet nya bör därför vara betydligt fler än bortfallet.

Mål år 2010

- En skriftlig ansvarsfördelning har gjorts.
- Intressegrupper är verksamma
- Förbundet har fem tjänstemän (varav en är informatör) och två projektanställda
- Förbundet har provat nya mötesformer
- Antalet anpassningskurser har ökat
- Förbundet har utbildat flera hörselrådgivare
- Förbundet arrangerar regelbundet sammankomster för hörselrådgivare
- Hörselrådgivningen är en ordinarie verksamhet inom förbundet
- Förbundets medlemsföreningar har tillsammans totalt 3 000 medlemmar
- En kampanj i medlemsvärvning har arrangerats

Påverkan och intressebevakning

Medborgarorganisationernas möjligheter att påverka hör ofta samman med möjligheter att ta del i lagberedningen och förvaltningsverksamheten, antingen som en del av beredningsarbetet eller som remissinstanser. Förbundets kunskaper kunde utnyttjas mera i beredningsärenden. Det är av stor vikt att lyfta fram hörselhandikappet och det svenska språket. Förbundet håller sig framme i olika beredningsärenden och arbetar för att göra sig mera synligt.

Förbundets expertis inom hörselområdet är en styrka i påverkan och intressebevakning. I och med detta arbete upprätthålls och utvecklas sakkunnigheten. Expertis och kompetens är en förutsättning för påverkan och en kvalitetsfaktor i verksamheten.

Samarbete

Förbundet idkar samarbete med andra organisationer genom att delta i diskussioner kring gemensamma frågor, utgående från de ämnen som är aktuella inom förbundets program. För att uppnå ett fungerande nätverk bestående av föreningsaktiva, den utbildade personalen inom hörsel- och hälsovården samt hjälpmedelsdistribuerare, krävs att förbundet aktivt samarbetar med dessa personer.

Internationellt driver förbundet intressepolitiska frågor främst genom Nordiska Hörselskadades Samarbetskommitté (NHS).

Attityd

Ett handikapp uppstår dels på grund av hörselskada, dels i samspelet med miljön. Miljön kan vara mer eller mindre tillgänglig men också människors bemötande och attityd inverkar. En hörselskada är ett osynligt handikapp och därför kan felbedömningar förekomma. Förbundet arbetar aktivt för att öka medvetenhet och kunskap angående bemötande av hörselskadade.

Det är bra att känna till vilka konsekvenser hörselnedsättning kan ge i sociala sammanhang. Problemen som uppstår kan för en hörselskadad ha direkta eller indirekta psykosociala följder. Direkta följder är t.ex. att man missuppfattar vad som sägs, indirekta följder är att en person drar sig undan för att undvika situationer där missuppfattningar kan uppstå.

Information och synlighet

Förbundet bör kunna förmedla fakta, både till medlemmarna och till allmänheten.

Till förbundets värdegrunder hör att förmedla faktainformation angående hörselfrågor. Behovet av information på svenska är stort både till den utbildade personalen och till hörselvården samt den övriga befolkningen. Att skapa tillräcklig information och att förmedla den är en utmaning som förbundet under åren 2008-2010 tar tag i.

Svenska hörsselförbundets andra utmaning inom informationsspridning är att göra förbundet mera känt som intresseorganisation. För detta behövs en synlighetskampanj samt ett ansiktslyft för förbundet.

Genom statistikinsamlande av befintliga tjänster för hörselskadade idkar förbundet utredningsarbete. Förbundet idkar också påtryckning bland annat för att flera induktionsslingor i allmänna lokaler skall installeras.

Genom en aktiv roll som faktaförmedlare når vi även personer som skulle vara i behov av den gemenskap som föreningarna inom förbundet erbjuder. Att förena människor med hörselskada är en av förbundets grunduppgifter.

Förbundet har en medlemstidning, Vi hörs, som utkommer tre gånger per år med olika teman. Klippet, en sammanställning av hörselrelaterade artiklar, tilldelas föreningarna sex gånger per år. Förbundet har en handbok; Ciceronen. Förbundet har tinnitus och Ménière broschyrer, det finns behov av flera broschyrer kring olika hörselskador. Information om hörsel kan också hittas på Internet, på förbundets hemsida www.horsel.fi. Förbundet har också tagit som uppgift att inom press och media skapa debatter angående hörselfrågorna i Svenskfinland.

Förbundet utvecklar olika typer av informations- och fortbildningspaket inom olika hörselteman.

Åren 2008 till 2010 kommer att erbjuda ett fyrverkeri av fakta och förbundets synlighet kommer att mångdubblas!

Tillgänglighet och delaktighet

Oönskat ljud i vardagen skapar onödiga problem, både för hörselskadade och den breda allmänheten. Att tydliggöra dessa problem i omgivningen är ett viktigt uppdrag för förbundet. Tillgänglighet för hörselskadade innebär att övervinna hinder för kommunikation med andra samt hinder för att uppfatta information och larm. Medel för tillgänglighet är bra ljudmiljö, hörsel teknisk utrustning, textning, tolk och visuell information.

Samhället bjuder i dag på en rad intressanta evenemang. Många personer med olika typer av hörselproblem stängs dock ute från dylika evenemang eftersom de inte kan höra. Även om induktionsslingor i dag finns installerade i många offentliga lokaler så finns det en stor grupp hörselskadade personer som inte har nytta av och kan använda dessa. En gravt hörselskadad är utestängd från mycket som hörande anser som självklart, besöka teatern, delta i gudstjänst, ta del av ett föredrag och dylika evenemang. Enligt en undersökning bland medlemmar i Hörselskadades Riksförbund (HRF/Handu 2003) har ungefär 70 procent mycket svårt att ta del av kulturutbudet.

Tillgänglighet är en förutsättning för delaktighet. Det innebär att hörselskadade ska kunna delta i samtal samt ta del av information, debatt, undervisning, TV och föredrag. Larmanordningar bör vara anpassade för hörselskadade. Ljudmiljö och text i TV är två tillgänglighetsfrågor som är viktiga för alla som hör dåligt. Även trafikbrus, svag musik, sorl och andra vanliga aktivitetsljud kan göra det svårt att uppfatta vad som sägs, speciellt för personer som hör dåligt. Ännu värre blir det i lokaler med dålig akustik. Störande ljud leder ofta till att hörselskadade upplever det svårt att vara delaktiga. Det medför förutom praktiska problem också en kränkande upplevelse.

Hörselskadade behöver textning för att kunna uppfatta vad som sägs i TV. Ju mer bakgrundsljud det förekommer i programmen desto viktigare är textningen. Förbundet driver aktivt textningsfrågan både nationellt och i samarbete med övriga hörselorganisationer internationellt.

Hörselskadades möjligheter att vara delaktiga beror på graden av tillgänglighet i samhället. Förutom hörapparaten är också andra personliga hörhjälpmedel viktiga, liksom tillgång till tolk. Avgörande är också den enskildes insikt om sin hörselskada och omgivningens kunskaper om hörselskadades behov.

Hörselskadade har rätt till tjänsten skrivtolk. I och med projektet Skriv Till går förbundet aktivt in för att ta ställning till skrivtolkarnas nödvändighet på svenska och är med och förverkligar en utbildning för skrivtolkar på svenska.

Livsskeden

En hörselskada kan leda till isolering. Både omgivningen och hörselskadade själva börjar tycka att det hör till, att det är normalt. Man accepterar en tillvaro där man är utanför. I och med projektet Anti Depp sprider förbundet aktivt information och kunskap för att förebygga och avhjälpa dylika situationer.

Barn och ungdom

Bra stöd förutsätter tidig upptäckt. Det är viktigt att en hörselskada upptäcks så tidigt som möjligt så att barnet och familjen får habilitering redan från början. Regelbundna hörselkontroller behövs under hela uppväxttiden med början av hörselscreening på BB. Förbundet arbetar aktivt för att en tidig upptäckt av hörselskada är möjlig. Genom rätt stöd under uppväxten, i daghem och i skolan skapas goda förutsättningar för resten av livet. Förbundet producerar information både till personal och vårdnadshavare.

Arbetsliv

Att arbeta och själv bidra till sin egen försörjning är en mänsklig rättighet. Bra ljudmiljö i arbetslivet är viktig för alla, men helt nödvändig för hörselskadade. Medlemmar har berättat att förtidspension erbjudits trots att de skulle ha kunnat vara arbetsföra om de fått kännedom om sina möjligheter till hörhjälpmedel, anpassad arbetsmiljö och habiliterande åtgärder. Bakgrundsfakta om hörselrelaterade orsaker till förtidspensionering är bristfälliga.

Negativa attityder och bemötande kan vara ett stort hinder för hörselskadade, både för dem som har och för dem som söker arbete. Förbundet sprider aktivt information om hur det är att leva med ett hörselhandikapp till politiker, arbetsförmedlare, företagshälsovården, arbetsgivare och anställda. Hörselskadan är inte ett hinder på arbetsmarknaden förutsatt att den hörselskadade berättar om sitt handikapp och har tillgång till nödvändiga hörhjälpmedel. Utmaningen präglas av den miljö och de människor som omger den hörselskadade.

Äldre

Man kan väsentligt förbättra situationen för äldre hörselskadade genom att se till att de får de hörhjälpmedel de behöver och kan använda. Anhöriga är i nyckelposition vid upptäckandet av smygande hörselnedsättning.

För att skapa en så optimal hörselsituation som möjligt för personer på servicehem är det viktigt att personalen har goda kunskaper om hörselskador, dess konsekvenser och hur man kan förbättra situationen för hörselskadade.

Sammanställning av målen 2010

Organisation, Frivilligverksamhet, Medlemsvärvning

- En skriftlig ansvarsfördelning har gjorts.
- Intressegrupper är verksamma
- Förbundet har fem tjänstemän (varav en är informatör) och två projektanställda
- Förbundet har provat nya mötesformer
- Antalet anpassningskurser har ökat
- Förbundet har utbildat flera hörselrådgivare
- Förbundet arrangerar regelbundet sammankomster för hörselrådgivare
- Hörselrådgivningen är en ordinarie verksamhet inom förbundet
- Förbundets medlemsföreningar har tillsammans totalt 3 000 medlemmar
- En kampanj i medlemsvärvning har arrangerats

Påverkan och intressebevakning, Samarbete, Attityd

- Förbundet har blivit mera hörd i beredningsärenden
- Förbundet har lyft fram hörselfrågor i det intressepolitiska arbetet
- Förbundet samarbetar med hörcentralerna och den övriga hälsovården
- Förbundet är aktivt med i internationellt arbete, speciellt det nordiska
- Aktivt arbetat för attitydförändring genom att föra fram hörselskador ur en personlig synvinkel i olika media
 - o förbundet på en nationell nivå
 - o föreningar på en lokal nivå

Information och synlighet

- Förbundet har ordnat synlighetskampanjer runtom i Svenskfinland var både förbundet och hörselfrågor lyfts fram.
 - o Förbundet arrangerar kampanjer och producerar material
 - o Föreningarna deltar i kampanjerna
- Förbundet har tryckt och distribuerat rapporter utgående från egna utredningar
- Förbundet har ett större utbud av broschyrer om hörselskador
- En attraktiv förbundsbroschyr har tryckts.
- Medlemstidskriften Vi hör
 - o utkommer med flera nummer än tre per år
 - o utvecklas, tex med återkommande temainslag
- Internet används som informationskanal
- Informationspaket har skapats

Tillgänglighet och delaktighet

- Ett mera tillgängligt samhälle för hörselskadade
- Förbundets och föreningarnas evenemang är tillgängliga för hörselskadade
 - o På förbundets evenemang används både skrivtolk och induktionsslinga
 - o På föreningarnas evenemang används induktionsslinga
- Genom förbundets påtryckning har kulturlivet blivit mera tillgängligt
- Information har producerats om vikten av fungerande visuell information i allmänna kommunikationsmedel och i terminaler
- Påtryckningsarbete har gjorts för en plan när alla YLE:s och FST5:s egen produktion är textade
- Information om rättigheterna till skrivtolk har förmedlats till föreningsmedlemmarna
- Utbildning av svenskspråkiga skrivtolkar pågår

Livsskeden: Barn och ungdom, Arbetsliv, Äldre

- Förbundet har producerat material om hörselfrågor som kan användas i daghem och skola
 - o Föreningarnas hörselrådgivare använder materialet
- Fortbildningsdagar om bullernivån har ordnats för daghems- och skolpersonal
- En utredning har gjorts om hörselrelaterade orsaker till förtidspensionering
- Ett temaår kring arbetsliv har hållits
- Flera anhöriga och äldre hörselskadade har deltagit i förbundets kurser
- Personal på servicehem har nåtts genom en kampanj

Handlingsprogram 2008 - 2010

I mars 2006 beslöt förbundets årsmöte enhälligt att ta i bruk en ny organisationsmodell. Införandet av kongress vart tredje år, som beslutar om riktlinjerna – Handlingsprogram - för förbundet och väljer styrelse för kommande tre år.

Förbundskongressen i Karleby 14-16.9.2007 fastställde Handlingsprogrammet 2008 – 2010. Handlingsprogrammet som är en överskådlig anvisning på vad förbundet fokuserar på inom de närmaste åren ger riktlinjer till förbundsstyrelsens och anställdas arbete. Vid varje förbundsmöte besluts det om en verksamhetsplan som beskriver mera i detalj vad som poängteras och förverkligas ur handlingsprogrammet under det närmaste året.

Inom Svenska hörselbundet tror vi att handlingsprogrammet skapar en samsyn. Denna samsyn är en förutsättning för att alla i organisationen arbetar mot gemensamma mål och använder samma språk.

Svenska hörselbundet rf
Kajsaniemigatan 3 B 13
00100 Helsingfors
Telefon: 09 66 33 92
Fax: 09 684 63 11
www.horsel.fi